

Les raons de Frau Gertrude

Una societat intercultural seria aquella en què es respecta la llibertat de consciència i religiosa sense però afeblir la unitat social, més aviat reforçant-la mitjançant el coneixement recíproc

DANIEL GAMPER ACTUALITZADA EL 12/12/2016 21:11

			0
--	--	--	---

0		
---	--	--

Les raons de Frau Gertrude / GETTY

DANIEL
GAMPER
(/FIRMES
/DANIEL_GAM
PER/)

Les primeres anàlisis de les eleccions presidencials austríaques concedeixen un paper rellevant al vídeo de la supervivent d'Auschwitz que demanava el vot per Alexander Van der Bellen. És clar que val més no simplificar i que molts altres factors devien ser decisius en la derrota de Norbert Hofer, però no es pot descartar l'efecte electoral d'aquestes breus paraules en què ressona l'autoritat moral de qui ha viscut en primera persona els horrors centreeuropeus dels anys 30.

En el seu vídeo, Frau Gertrude apel·lava al seny dels joves. Els deia en concret que calia que votessin raonablement (*vernünftig wählen*). Una advertència molt oportuna quan per tot arreu es decreta la mort de la veritat i el pas a una societat postfàctica.

Aquesta diagnosi dels nostres temps en termes de postveritat, postfacticitat i postdemocràcia és índex del grau de desorientació en què ens va sumir la postmodernitat. Els teòrics d'aquest moviment acadèmic venien a dir que les categories amb què ens interpretem estan obsoletes, que no ens serveixen els conceptes del passat, i que res del que valia val avui. La tendència ha arribat avui al paroxisme, fins al punt que es diria que vivim en un món que no podem entendre, sorpresos d'haver creat un monstre que ens ha paralitzat l'enteniment.

Vivim en un món que no podem entendre, sorpresos d'haver creat un monstre que ens ha paralitzat l'enteniment

Convé, però, no perdre els estreps davant la moda del *post*, manifestació de les pulsions apocalíptiques d'una Europa que es veu a ella mateixa com el *Titanic* l'enfonsament del qual significarà la desaparició de la civilització. Els pocs minuts del vídeo de Frau Gertrude ens ajuden a no abandonar-nos en l'agredolç confort de

l'autodestrucció.

Què vol dir votar amb seny, com aconsella Frau Gertrude? Les raons serveixen per no enganyar-se, per distingir la veritat de la mentida, per recordar quins són els principis fonamentals dels nostres sistemes

normatius: el respecte igualitari a les llibertats individuals.

Defensar les raons és contenir les emocions i no deixar-se endur pels sentiments. La nostra democràcia està esdevenint cada cop més una “democràcia sentimental”, com l'anomena Manuel Arias Maldonado en un llibre recent (Editorial Pàgina Indómita). Una prova d'això són les declaracions recents d'un representant del partit xenòfob alemany, Alternativa per a Alemanya, que va insistir en l'associació entre immigració i violència, malgrat que estigui refutada pel fet que la majoria d'immigrants viuen pacíficament i contribueixen al benestar de les comunitats que els han acollit. Segons ell, “els sentiments també són realitat”. D'aquesta manera es dóna carta blanca a la manipulació. Els defensors de la democràcia postfàctica menteixen amb tota sinceritat, i converteixen la seva manca d'hipocresia en una virtut política. És cert que també el discurs de Frau Gertrude pretenia suscitar emocions, una dreuera discursiva imprescindible en la democràcia de masses, però no totes les emocions són iguals, n'hi ha de més raonables i de més visceral. En última instància, correspon a la ciutadania decidir votant quin tipus de manipulació és legítima.

La xenofòbia, instrumentalitzada per Jörg Haider, tristament cèlebre predecessor de Hofer, i per tants altres polítics postfàctics, és un sentiment altament inflamable. El debat serà informat sobre aquestes qüestions és una excepció davant el predomini de la reacció visceral i primària, sovint canalitzada a través de l'anonimat de les xarxes socials.

La diversitat de les nostres ciutats desperta desconfiança, però en realitat els que la desperten no són els diversos, sinó els precaris	Per això són especialment lloables iniciatives com la que va tenir la Fundació Joan Maragall en coorganització amb l'Obra Social La Caixa, que a finals de novembre va reunir sis experts sobre les relacions entre l'Estat i les religions. Des de la sociologia de les religions, el dret i la filosofia política van recordar quins són els principis fonamentals de la coexistència pacífica, sense perdre de vista, però, els obstacles per a la seva realització. Els dos conceptes que lligaven les ponències van ser la llibertat religiosa i la interculturalitat. Una societat intercultural seria aquella en què es respecta la llibertat de consciència i religiosa sense però afeblir la unitat social, més aviat reforçant-la mitjançant el coneixement recíproc.
--	---

La diversitat de les nostres ciutats desperta desconfiança, però en realitat els que la desperten no són els diversos, sinó els precaris. Els barris en què es concentren els immigrants provoquen el desplaçament de les persones que sempre hi eren, per evitar que els seus fills comparteixin escola amb els altres. El problema, al capdavant, no és la diferència, sinó la desigualtat.

Els polítics piròmans han incendiat totes les vies habituals de la deliberació política, han destruït els tallafocs procedimentals i empenyen l'electorat camp a través. Avui cal l'heroïcitat d'un bomber per defensar la democràcia.